

Libris

DR. CRISTIAN HARGHEL • DR. ADRIAN HARGHEL

Respect pentru oameni și cărți

MEDICINA IUBIRII

Cum să ne vindecăm prin credință

Editura
ANDREAS

Dr. Cristian Harghel • Dr. Adrian Harghel

CUVĂNT ÎNAINTE	
INTRODUCERE	
PREFAȚĂ	
CAPITOLUL 1	IUBIREA ESTE VIRTUTEA SUPRĂNĂ ÎN CARE MEDICINA ȘI CRESTINISMUL SUNT UNA
CAPITOLUL 2	ORTODOXIA ESTE MEDICINA – STINȚĂ TRADITIONALĂ A VINDECĂRII, MEDICINA CA DARE
CAPITOLUL 3	CHĂMAREA, MEDICINA CA DARE, MEDICINA COMUNITARĂ, COMUNITATEA

MEDICINA IUBIRII

Cum să ne vindecăm prin credință

CAPITOLUL 4	SĂMĂNȚA ȘI ÎNVIETAREA	35
CAPITOLUL 5	RAPOORTAREA CRESTINĂ LA SUFERINȚĂ	37
CAPITOLUL 6	DIFERENȚA ÎNTR-UN SPITAL	39
CAPITOLUL 7	DESPRE CAUZELE BOALILOR ÎN CONȘTIINȚA CRESTINĂ	41
CAPITOLUL 8	COMPLICITATEA PERSONALĂ LA DISTANȚĂ	43
CAPITOLUL 9	SĂMĂNȚA ȘI ÎNVIETAREA	45
CAPITOLUL 10	RAPOORTAREA CRESTINĂ LA SUFERINȚĂ	47
CAPITOLUL 11	DIFERENȚA ÎNTR-UN SPITAL	49
CAPITOLUL 12	DESPRE CAUZELE BOALILOR ÎN CONȘTIINȚA CRESTINĂ	51
CAPITOLUL 13	COMPLICITATEA PERSONALĂ LA DISTANȚĂ	53
CAPITOLUL 14	SĂMĂNȚA ȘI ÎNVIETAREA	55
CAPITOLUL 15	RAPOORTAREA CRESTINĂ LA SUFERINȚĂ	57
CAPITOLUL 16	DIFERENȚA ÎNTR-UN SPITAL	59
CAPITOLUL 17	DESPRE CAUZELE BOALILOR ÎN CONȘTIINȚA CRESTINĂ	61
CAPITOLUL 18	COMPLICITATEA PERSONALĂ LA DISTANȚĂ	63
CAPITOLUL 19	SĂMĂNȚA ȘI ÎNVIETAREA	65
CAPITOLUL 20	RAPOORTAREA CRESTINĂ LA SUFERINȚĂ	67
CAPITOLUL 21	DIFERENȚA ÎNTR-UN SPITAL	69
CAPITOLUL 22	DESPRE CAUZELE BOALILOR ÎN CONȘTIINȚA CRESTINĂ	71
CAPITOLUL 23	COMPLICITATEA PERSONALĂ LA DISTANȚĂ	73
CAPITOLUL 24	SĂMĂNȚA ȘI ÎNVIETAREA	75
CAPITOLUL 25	RAPOORTAREA CRESTINĂ LA SUFERINȚĂ	77
CAPITOLUL 26	DIFERENȚA ÎNTR-UN SPITAL	79
CAPITOLUL 27	DESPRE CAUZELE BOALILOR ÎN CONȘTIINȚA CRESTINĂ	81
CAPITOLUL 28	COMPLICITATEA PERSONALĂ LA DISTANȚĂ	83
CAPITOLUL 29	SĂMĂNȚA ȘI ÎNVIETAREA	85
CAPITOLUL 30	RAPOORTAREA CRESTINĂ LA SUFERINȚĂ	87
CAPITOLUL 31	DIFERENȚA ÎNTR-UN SPITAL	89
CAPITOLUL 32	DESPRE CAUZELE BOALILOR ÎN CONȘTIINȚA CRESTINĂ	91

Editura **ANDREAS**

CUVÂNT ÎNAINTE		7
INTRODUCERE		9
MULȚUMIRI		11
CAPITOLUL 1	IUBIREA ESTE VIRTUTEA SUPREMĂ ÎN CARE MEDICINA ȘI CREȘTINISMUL SUNT UNA	13
CAPITOLUL 2	ORTODOXIA ESTE MEDICINĂ – ȘTIINȚĂ TRADIȚIONALĂ A VINDECĂRII. MEDICINA CA DAR. Chemarea. Medicina ca dar. Medicina regenerativă. Clonarea	17
CAPITOLUL 3	TRUPUL ÎN CREȘTINISM	25
CAPITOLUL 4	IUBIREA DE DUMNEZEU	27
CAPITOLUL 5	IUBIREA – FACTOR VINDECĂTOR	34
CAPITOLUL 6	IUBIREA ȘI SFINTELE TAINE. Taina Euharistiei. Taina Sf. Maslu. Dialogul cu pacientul	35
CAPITOLUL 7	DESPRE CAUZELE BOLILOR ÎN CONCEPȚIA CREȘTIN-ORTODOXĂ. Neiubirea. Păcatul. Diavolul. Complicitatea personală la distrugerea lumii. Efectul informațional și mediatic nociv. Nepostirea. Patimile. Îndepărtarea de Dumnezeu	48
CAPITOLUL 8	SĂNĂTATEA ÎN PERSPECTIVA CREȘTINĂ	54
CAPITOLUL 9	RAPORTAREA CREȘTINĂ LA SUFERINȚĂ. Despre boală. Rolul suferinței	58
CAPITOLUL 10	BISERICĂ ȘI SPITAL	74
CAPITOLUL 11	„CE A ADUS CREȘTINISMUL LUMII“	79
CAPITOLUL 12	CONTEXT ȘI HIPERCONTEXTUALIZARE ÎN MEDICINĂ	80
CAPITOLUL 13	CRITICA TRANSMANISMULUI	84
CAPITOLUL 14	IUBIREA ȘI MEDICINA	92
CAPITOLUL 15	IUBIREA ÎNSEAMNĂ VEDERE	94
CAPITOLUL 16	PIERDEREA INSTINCTULUI DE CONSERVARE	95
CAPITOLUL 17	MEDICUL SEAMĂNĂ, BOLNAVUL SECERĂ	97
CAPITOLUL 18	PACIENTUL POSTMODERN	98
CAPITOLUL 19	CUNOAȘTE-TE PE TINE ÎNSUȚI	103
CAPITOLUL 20	SUFERINȚA: NECESITATE, SENS, ABORDARE	105
CAPITOLUL 21	MORALA CREȘTINĂ ȘI BIOETICA	124
CAPITOLUL 22	MEDICINA IUBIRII, O MEDICINĂ A DESPĂTIMIRII	128
CAPITOLUL 23	O TEOLOGIE A SUFERINȚEI	135
CAPITOLUL 24	SACRALITATEA MEDICINEI	141
CAPITOLUL 25	VIAȚA – PUTERE A LUI DUMNEZEU-CRUCI	147
CAPITOLUL 26	HARISMA MEDICULUI	149
CAPITOLUL 27	POSTUL CA TERAPIE ȘI PROFILAXIE. Postul și iubirea. Ce este postul? Ce nu este postul? Scopul postului. Tipuri de post. În ce constă postul? Efectele postului	151
CAPITOLUL 28	MILA ÎN ȘTIINȚA VINDECĂRII	166
CAPITOLUL 29	CÂNTAREA CÂNTĂRIILOR ȘI MEDICINA IUBIRII	170
CAPITOLUL 30	ÎNȚĂLNIREA CU PACIENTUL ȘI CU DUMNEZEU	174
CAPITOLUL 31	BINEFACERILE SUFERINȚEI ÎN PERSPECTIVA CREȘTIN-ORTODOXĂ	176
CAPITOLUL 32	MEDICINA ESTE „SCARA IUBIRII“	189

CAPITOLUL 33	RELAȚIA MEDIC – PACIENT	191
CAPITOLUL 34	RUGĂCIUNEA ȘI PUTEREA EI	202
CAPITOLUL 35	MEDICINA INTEGRATIVĂ	217
CAPITOLUL 36	CÂTEVA RUGĂCIUNI ADECVATE IZBĂVIRII DE SUFERINȚĂ	220
CAPITOLUL 37	DE CE IUBIREA ESTE O TAINĂ?	235
CAPITOLUL 38	SĂNĂTATEA DIN PERSPECTIVA CREȘTINĂ	236
CAPITOLUL 39	BOALA ȘI ROLUL SUFERINȚEI	240
CAPITOLUL 40	SPIRITUALITATE ȘI SĂNĂTATE – CONTEXTUL ȘTIINȚIFIC ȘI PSEUDO-ȘTIINȚIFIC	246
CAPITOLUL 41	EDUCAȚIA SPIRITUALĂ. DOVEZI ȘTIINȚIFICE ÎN SPRIJINUL IMPACTULUI POZITIV AL RELIGIEI ASUPRA SĂNĂTĂȚII	260
CAPITOLUL 42	PROBLEMELE TERAPIILOR ENERGETICE	265
CAPITOLUL 43	RECUPERAREA COMPONENTEI SPIRITUALE A MEDICINEI	271
CAPITOLUL 44	TERAPIA REVELATĂ A NOULUI TESTAMENT. 1. Amputația în duh a membrilor și ablația organelor duhovnicești compromise (Taina Sfintei Spovedanii); 2. Medicația nespecifică a bolilor sufletești și trupești (Taina Sfântului Maslu); 3. Leacul nemuririi (Sfânta Taină a Împărtășaniei) – Panaceul; 4. Ablația eredității malefice însămănțate în duh de păcatul strămoșesc – Taina Sf. Botez; 5. Igiena și terapia recuperatorie a duhului – Pocăința; 6. Medicamentul paradoxal: Boala (Suferința); 7. Imunizarea nespecifică: Morala	273
CAPITOLUL 45	FARMACOPEEA IUBIRII. METODE DE TRATAMENT. Rugăciunea. Credința. Predarea în grija lui Dumnezeu. Crucea. Ispitele. Durerea. Harul. Euharistia. Neagonisirea. Rușinea	283
CAPITOLUL 46	IUBIREA ADEVĂRATĂ CA TAINĂ LUCRĂTOARE	292
CAPITOLUL 47	PATOLOGIA IUBIRII	294
CAPITOLUL 48	PIEDICILE IUBIRII ÎN MEDICINĂ	296
CAPITOLUL 49	FACTORII CE SE OPUN MEDICINEI IUBIRII. Incompleta definire a cauzelor bolilor. Ezeziile	305
CAPITOLUL 50	INVENTATORII DE BOLI	307
CAPITOLUL 51	MEDICINA ÎNTR-O CULTURĂ POSTCREȘTINĂ	309
CAPITOLUL 52	MÂNDRIA ÎN MEDICINĂ	325
CAPITOLUL 53	MEDICINA IUBIRII ÎN FAȚA MORȚII	330
CAPITOLUL 54	ATITUDINEA MEDICULUI ÎNAINTEA SFĂRȘITULUI IMINENT AL BOLNAVULUI	333
CAPITOLUL 55	VINDECAREA ȘI MÂNTUIREA	334
CAPITOLUL 56	PROTEZAREA – PÂNĂ UNDE? 1. Ingineria genetică. 2. Ingineria neuronală. a. Creierul nu este computer. b. Nu dispunem de tehnologii destul de performante. c. Nu stă totul în reproducerea neuronilor. d. Creierul este numai o parte a sistemului nervos	337
CAPITOLUL 57	REPOZIȚIONAREA PRIN INTERMEDIUL PSIHOLOGIEI, PSIHIATRIEI ȘI BISERICII ORTODOXE, A RAPORTULUI MEDIC–BOLNAV PE TEMEIURILE IUBIRII CREȘTINE	343
CAPITOLUL 58	MEDICINA ȘI TEOLOGIA, ÎNTRE SEPARARE ȘI UNIFICARE	349
CAPITOLUL 59	VINDECAREA – ACT TEANDRIC	350
CAPITOLUL 60	IMNELE IUBIRII DUMNEZEIEȘTI ALE SF. SIMEON NOUL TEOLOG ȘI MEDICINA IUBIRII	353
	Bibliografie selectivă	365

IUBIREA ESTE VIRTUTEA SUPREMĂ ÎN CARE MEDICINA ȘI CREȘTINISMUL SUNT UNA

Medicina, dincolo de definițiile ei multiple, rămâne un mijloc privilegiat de exercitare a iubirii¹.

Afirmația lui J.C. Larchet² conformă cu spusele Sfântului Vasile: „Și voi toți, cei care exercitați medicina, funcția voastră este de a practica filantropia“, demonstrează că cei chemați să-și manifeste iubirea față de aproapele aflat în suferință, după modelul dragostei dumnezeiești, sunt în primul rând **medicii**. Din aceste motive Ortodoxia și medicina constituie o unitate ce trebuie nu numai afirmată academic, ci și practică. Fie că vorbim despre o *medicină teologică* sau despre o *teologie medicală*, unitatea organo-funcțională menționată include conceptul vindecării integrale: trup-suflet, în procesul mântuirii. Potrivit alcătuirii duale suflet-trup, suferința trupului afectează sufletul impunând ca tratamentul adresat trupului să-i mențină sufletului integritatea organului său executiv. La rândul ei suferința sufletului trebuie tratată pentru a nu se răsfrânge asupra trupului. Contactul medicului cu trupul bolnavului îi deschide poarta spre sufletul acestuia. Pentru că „În spatele unui picior dureros se află o inimă îndurerată“³. Maica Gavrilia spune că „atunci când atingi partea bolnavă a unui om, el își deschide sufletul“. Pentru Domnul nostru Iisus Hristos, vindecările trupești nu erau decât fenomene secundare vindecării sufletești, „semne văzute“ (Larchet) ale regenerării abisale a ființei umane încărcate de patimi și dureri profunde. „Orice tentativă de vindecare fără dialog cu Dumnezeu este o iluzie, o minciună, o falsă vindecare“⁴.

Dobândirea în mod „fraudulos“ sau mincinos a unui echilibru fiziologic, a unei homeostazii aparente, nu este decât un pseudo-succes și o ispită, ale cărei consecințe nefaste nu vor întârzia să se manifeste. Întoarcerea la Dumnezeu este singura soluție a vindecării, prin „metanoia“, prin efortul personal al schimbării unei firi pervertite și suferinde și revenirea la natura firească a unui suflet ce îl caută pe Dumnezeu, alegând drumul ce duce la El și nu căile întortocheate ale rătăcirii. Despre schimbarea totală ne vorbește atât de convingător Sf. Irineu care se întreabă retoric: „Cum se vor însănătoși cei bolnavi? [...] Oare nu schimbându-se cu totul și întorcându-se de la vechea lor viață, care le-a adus o boală atât de grea?“.

1. J.C. Larchet - *Teologia bolii* - Oastea Domnului, Sibiu, 2010, pg.119.

2. Jean-Claude Larchet (n. 1949) este un teolog ortodox francez, unul dintre cei mai de seamă patologi ortodocși. Este doctor în Filosofie (1987) și Teologie (1994) al Universității din Strasbourg. Este unul din puținii autori contemporani capabili să îmbine cercetarea riguroasă cu o profundă înțelegere și trăire a vieții bisericești și liturgice.

3. <http://www.pateric.ro/partea1>, convorbire cu maica Gavrilia/Patericul secolului XX accesat web january 12.2011.

4. Prot. Victor Mihalachi, ortodoxia. md., *Vindecări și vindecători sau cum deosebim sfințenia de șarlatanie*.

Referindu-se la Dr. Paul Trosco, Episcopul Calinic Botoșăneanul spunea despre acesta că „niciodată nu a despărțit șansele vindecării de șansele mântuirii”⁵.

Deci vindecarea și mântuirea reprezintă de fapt, preocuparea unică a medicinei ortodoxe, motivația sa fundamentală.

Jean-Claude Larchet dedică un întreg capitol („Mântuire și tămăduire”) în cartea sa „Creștinul în fața bolii, suferinței și a morții” relației esențiale între vindecare și mântuire, insistând în repetate rânduri asupra faptului că „dacă ne aplecăm asupra scrierilor Sfinților Părinți răsăriteni și a celor dintâi părinți latini, descoperim câtă însemnătate are pentru ei imaginea «medicală»⁶ care înfățișează mântuirea drept o lucrare de tămăduire infinit superioară oricăror tehnici naturale omenești, pentru că este lucrarea harului lui Dumnezeu, care copleșește natura și-l preschimbă pe om”⁷. Această constatare se întâlnește și la alți autori ortodocși (ex: mitropolitul Hierotheos Vlachos) și se bazează nu numai pe referințele medicale din textele patristice vechi, ci și pe texte relativ mai recente cum ar fi scrierile Sf. Cuv. Paisie Aghioritul.

Medicina nu se poate lipsi de dreapta credință pentru că „Stricarea relației cu Dumnezeu prin păcate dereglează întreaga ființă umană: voința slăbește, rațiunea se întunecă, afectivitatea se întinează cu senzațiile plăcerilor păcătoase, instinctele naturale se pervertesc, simțurile își pierd claritatea, iar trupul își modifică comportamentul metabolic...”⁸. Vindecarea omului lipsit de Dumnezeu apare în acest context ca o încercare temerară și lipsită de sens, mai ales dacă ne gândim la efortul științei medicale de a interveni asupra factorilor de mediu, asupra „exteriorității”, în condițiile în care dereglările somatice și disfuncțiile organismice își au epicentrul în „structurile de adâncime”.

Starețul Iosif Isihastul spunea atât de frumos că „Este nevoie și de Har și de medicamente”⁹, sugerând necesitatea unui demers terapeutic dual, teandric.

Este nevoie de o vindecare profundă a duhului, de o terapie a cauzelor profunde, dublată de efortul medical de corectare a tulburărilor emergente, manifestate la suprafață; de aceea ortodoxia și medicina nu pot fi separate, ci integrate într-o „strategie completă a tămăduirii”¹⁰. Creștinismul ortodox are o funcție precisă, vindecătoare și un scop clar enunțat: mântuirea oamenilor.

Sfânta Tradiție Ortodoxă, departe de a fi un simplu îndreptar moral, este un inepuizabil tratat de medicină sufltească și trupească, un ghid terapeutic. Experiența duhovnicească a Sfinților Părinți, verificată prin trăire și lucrare în Adevăr, a străbătut istoria, neschimbată, fiind aplicabilă și azi în totalitatea ei.

„Am ajuns la concluzia că Ortodoxia nu poate fi o filozofie sau o etică seacă, ci o metodă de vindecare. Ea îl vindecă pe om. Teologia ortodoxă se leagă mai degrabă cu medicina decât cu filozofia”, afirmă mitropolitul Hierotheos Vlachos într-un interviu publicat pe crestinortodox.ro. În scrierile acestui evlavios om al Bisericii am găsit cele mai multe referiri la caracterul medical al Ortodoxiei.

⁵. Ep. Calinic Botoșăneanul, *Cuvânt înainte – Lucrarea medicului în Hristos* - Editura Sf. Mina, Iași, 2008, pg. 4.

⁶. Jean Claude Larchet, *Creștinul în fața bolii, suferinței și a morții*, Edit. Sophia, Buc., 2006, pg. 262.

⁷. Ibidem, pg. 263.

⁸. Prot. Victor Mihalachi, ortodoxia.md, *Vindecări și vindecători sau cum deosebim sfințenia de șarlatanerie*.

⁹. Arhim. Efreim Filotheitul, *Starețul meu Iosif Isihastul*, Edit. Evanghелиsmos, București, 2010.

¹⁰. Cristian & Adrian Harghel, *Strategia eficienței în Medicină*, Edit. VOX, București, 2010.

„Cele patru sute de capete despre dragoste“ ale Sf. Maxim Mărturisitorul mi-au stârnit curiozitatea. Însă citind Capetele Sf. Maxim, mi-am dat seama că vorbeau mai ales despre vindecarea omului¹¹.

„Dacă acceptăm că Ortodoxia îl tămăduiește pe om, atunci cred că avem dreptul să susținem că este și o știință, deoarece cunoaște calea adevărată prin care omul se tămăduiește“¹². „Trebuie să privim Ortodoxia ca pe un tratament și ca pe o știință a vindecării“¹³. „Aproape că am ajuns la a socoti teologia ca o filozofie despre Dumnezeu, fără să conștientizăm întregul meșteșug de vindecare pe care îl are Biserica noastră“¹⁴. „Sf. Tradiție și Sf. Scriptură sunt în mod esențial pragmatice în abordarea mecanismelor fundamentale ale acțiunii de vindecare, mântuire și îndumnezeire“¹⁵.

Ortodoxia, ca știință, este mai exactă decât știința medicală; este precisă și lipsită de confuzii pentru că este alimentată de Adevărul absolut. În Ortodoxie nu există incertitudini. Identificarea și diagnosticul duhovnicesc al bolilor sunt infailibile, iar tratamentele prescrise au o vechime de două milenii, timp ce nu a reușit să le diminueze eficiența.

Spre deosebire de medicina trupului, deviată de o perspectivă antropologică secularizată, creștinismul ca medicină este o știință teo-antropologică, adresându-se omului în contextul relației acestuia cu Dumnezeu, modalitate cu adevărat eficientă și profundă de abordare existențială, care permite o reală înțelegere a suferinței și a caracterului teleonomic al acesteia.

O medicină a iubirii are la bază antropologia iubirii. Antropologia include aprofundarea locului și rolului iubirii în existența persoanei umane, ceea ce nu poate fi exclus investigației unei științe preocupată exclusiv de om. Abordarea antropologică a Iubirii impune recursul la literatura teologică.

Suferința, departe de a fi inutilă, este înțeleasă ca funcție sau condiție soteriologică. Mediciniei nu ar mai trebui să i se adauge atributul „creștină“ pentru că este cuprins în ea.

Medicina creștină nu raționalizează credința sau creștinismul subordonându-le științei, ci realizează o „*creștinare a rațiunii*“¹⁶ reconferindu-i științei medicale sacralitatea primordială. Este vorba de sfințirea rațiunii, de renunțarea la lumina întunecată și înșelătoare și de căutarea suprarațională a luminii adevărate care vine de la Dumnezeu, izvorul luminii neapropiate și necreate. O medicină ortodoxă transformă binomul profan doctor-pacient în trinomul sacralizat: Dumnezeu-pacient-doctor. Celebrul chirurg francez Ambroise Paré spunea că „Dumnezeu vindecă, el doar operează“ devenind un exemplu al smereniei medicului ce recunoaște în Dumnezeu nu numai un Stăpân, ci și un partener, un coleg, un co-lucrător esențial. Medicina nu poate fi decât creștină pentru că lipsită de Cruce-Puterea lui Dumnezeu, nu are sens.

Atitudinea biblică față de medicină este exprimată în modul cel mai deplin în Cartea lui Iisus, fiul lui Sirah: „*Cinstește pe doctor cu cinstea care i se cuvine, că și pe el l-a făcut*

11. Mitropolit Hierotheos Vlachos, *Ortodoxia ca metodă de vindecare*, crestinortodox.ro.

12. Mitropolit Hierotheos Vlachos într-un interviu publicat pe crestinortodox.ro.

13. Mitropolit Hierotheos Vlachos, *Ortodoxia ca metodă de vindecare*, crestinortodox.ro.

14. Mitropolit Hierotheos Vlachos, *Secularismul în teologie*, crestinortodox.ro.

15. Alexandra Bădiță, *Diferența între socializare și comuniune*, Ziarul Lumina, 26.01.2011, pg. 16.

16. V. Lossky, *Introducere în teologia ortodoxă*, Edit. Enciclopedică, București, 1993, pg. 47.

Respect

Domnul. Că de la Cel Preaînalt este leacul și de la rege va lua dar... Domnul a zidit din pământ leacurile, și omul înțelept nu se va scârbi de ele... Și El a dat oamenilor știința ca să Se mărească întru leacurile Sale cele minunate. Cu acestea tămăduiește și ridică durerea: spițerul cu acestea va face alifile. Nu este sfârșit lucrurilor Domnului și pace de la El este peste fața pământului. Fiule! În boala ta nu fi nebăgător de seamă; ci te roagă Domnului și El te va tămădui. Depărtează păcatul și întinde mâinile spre faptele drepte și de tot păcatul curățește inima ta. Și doctorului fă-i loc, că și pe el l-a făcut Domnul, și să nu se depărteze de la tine, că și de el ai trebuință. Că este vreme când și în mâinile lui este miros de bună mireasmă. Că și el se va ruga Domnului ca să dea odihnă și sănătate spre viață¹⁷. „Cei mai buni reprezentanți ai medicinei antice, numărați în rândul sfinților, au arătat un tip special de sfințenie: sfințenia doctorilor fără de arginți și a făcătorilor de minuni. Ei sunt preamăriți nu numai pentru că adeseori și-au sfârșit viața mucenicește, ci și pentru că au acceptat vocația medicală ca datorie a milei creștine¹⁸.

¹⁷ Sir. 38, 1-2, 4, 6-10, 12-14.

¹⁸ Ioan I. Ică jr., traducere după textul original rus de pe site-ul oficial al Patriarhiei Moscovei: www.russian-orthodox-church.org.ru.

ORTODOXIA ESTE MEDICINĂ – ȘTIINȚĂ TRADIȚIONALĂ A VINDECĂRII

Când Iisus Hristos ne spune: „*Fără Mine nu puteți face nimic*“, devine lămuritoare necesitatea vitală a creștinismului, a credinței creștine, inclusiv în lucrarea medicală, ca de altfel în orice altă lucrare umană.

„*Părinții Îl numesc pe Hristos doctor, iar mântuirea adusă de El vindecare, înțelegând că omenirea era bolnavă*“¹⁹. Iubirea întrupată, arhetip al „medicinii iubirii“, în persoana Doctorului Unic, unește vindecarea cu mântuirea după cum vedem în Sfânta Scriptură, în toate exemplele de vindecări hristice.

Dacă orice înfăptuire, lucrare, mișcare, orice formă de acțiune este imposibilă fără Dumnezeu, cum ar putea medicina să se sustragă acestui principiu fundamental și acestei sacre legături, este imposibil de imaginat?!

Avva Dorotei ne spune că orice lucrare este alcătuită din opt părți și că o optime este a omului, trei optimi ale lui Dumnezeu și patru optimi ale Păcii. Cum poate avea medicina pretenția eficienței fără integrarea lui Dumnezeu și a Păcii cu sinele, cu aproapele și cu Hristos în lucrarea sa? Medicina nu poate lucra până la capăt fără integrarea Iubirii în însuși conținutul acțiunii sale. Nu se poate rezidi într-o sănătate și normalitate creația, fără liantul activ și absolut necesar al Iubirii.

Legătura dintre medicină și creștinism, între medicină și Iisus Hristos este evidentă și în afirmația Sf. Vasile conform căreia: „*De aceea ni s-a dat de către Dumnezeu, conducătorul vieții noastre întregi, arta medicală, ca un model pentru vindecarea sufletului, pentru ca prin ea să se taie ceea ce este de prisos și să se adauge ceea ce este de nevoie*“. Medicina este în perspectiva creștină un dar dumnezeiesc, o cale mediată a ajutorului divin pentru repararea firii umane căzute din starea de sănătate paradisiacă în starea de boală pricinuită de păcat.

Tot Sfântul Vasile cel Mare vede în medicină un model pentru vindecarea sufletului și nu este singurul care face comparații între arta medicală și duhovnicia vindecătoare.

Leacurile amare, durerile provocate de tratamente, răbdarea suferinței, timpul necesar vindecării sunt echivalente ale modalităților duhovnicești de vindecare a sufletului.

Ortodoxia și medicina sunt strâns legate pentru că au în centrul preocupării lor omul ca unitate trup-suflet, lupta contra bolilor sufletești și trupești, vindecarea sa integrală, repararea stricăciunilor, restaurarea sănătății și restabilirea acesteia prin întoarcerea definitivă și statornică a omului la o relație firească, fiziologică cu Dumnezeu și aproapele prin

¹⁹. J.C. Larchet, *Creștinul în fața bolii, suferinței și a morții*, pg. 264.

Iubire. Jean Claude Larchet se referă la vindecarea trupului (medicină) ca fiind, în esență, „simbolul manifestării exterioare a regenerării spirituale a omului dinlăuntru“.

MEDICINA CA DAR. Chemarea

În „Cuvânt Înainte“ la cartea dr. Paul Trosc, „Lucrarea medicului în Hristos“, Calinic Botoșăneanul, Episcop Vicar al Arhiepiscopiei Iașilor, spune că „*el a înțeles medicina ca pe un dar primit de la Dumnezeu, însă totodată a fost conștient de faptul că acest dar se dă numai celor capabili de o mare iubire față de semenii; se dă numai celor care pot înțelege și trăi intensitatea suferinței celorlalți*“. Bineînțeles că afirmația se referă la acele persoane care au simțit cu adevărat chemarea acestei profesii, motivate de dorința și de nevoia de a-și ajuta semenii, și care au devenit doctori adevărați prin antrenamentul asiduu într-o artă/știință nobilă, efort dublat și susținut de credință și iubire. Credința și Iubirea îi fac pe aceștia să se întrebe precum Dr. Dan Cioată: „*Oare cum aș putea să-L slujesc pe Dumnezeu mai bine, dacă misiunea mea este să fiu doctor și să stau între oameni bolnavi să le alin suferințele trupești?*“. Iar Mitropolitul Antonie de Suroj răspunde acestei întrebări cu dragoste: „*Să ne rugăm ca prin cuvintele noastre omenești sărăce să răsune cuvântul dumnezeiesc, ca atunci când noi întindem mâinile către un om, să întindem mâinile lui Hristos*“²⁰. Asemenea doctori sunt cel mai adesea încadrați în tipul medicului curant descris în psihologia medicală ca „*tipul omnipracticianului altruist, ocupat, atent și interesat de bolnavii pe care-i are în grija sa, permanent alături de aceștia și de familiile lor*“²¹. Celelalte tipuri par a se îndepărta de iubire: 1-medic-om de știință, 2-medic pedagog, 3-mare maestru/somitate medicală, 4-specialist marginalizat, 5-medicul afacerist. La capătul cel mai îndepărtat de iubire al spectrului se situează medicul afacerist, căruia nu i se poate atribui în nici un fel iubirea. Clasificarea este mai mult didactică, diferitele tipologii putând coexista, desigur în proporții diferite, în același doctor.

Iubirea nu este condiționată numai de apropierea directă de bolnav, ea putându-se manifesta și în activitatea de cercetare, în cariera deschizătoare de școli, în activitatea academică de educare a tinerilor medici, atât timp cât toate aceste activități slujesc aceluiași scop. Este cât se poate de clar că o condiție sine qua non a calității de medic este puterea de a iubi și principalul dar este iubirea, fără de care fabricile de doctori n-ar produce decât simulacre ce nu se vor ridica niciodată la înălțimea și noblețea unei profesii sacre. Adevărații doctori primesc acest dar de la naștere și acest lucru este adevărat și de Sf. Luca al Crimei ce obișnuia să le spună studenților săi: „*Ca să se facă cineva chirurg trebuie să se fi născut chirurg*...“²². Indiferent că o numim vocație sau dispoziție morală, suma calităților ce se cere medicilor pentru a practica la parametri optimi face din aceștia o elită profesională. A. Fouille scrie că „*dacă medicina nu se va baza pe elite intelectuale, ea va fi exercitată de*

²⁰. Mitropolit Antonie de Suroj, „*Viața, boala, moartea*“, Edit. Sf. Siluan, 2010, pg. 181.

²¹. www.esanatos.com-psihologia-medicului.

²². Sf. Luca al Crimei, *Puterea Inimii*, Edit. Sophia, pg. 8.

Reunirea unui soi de meșteșugari ai medicinei și chirurgiei; dacă democrația lasă loc liber utilitarilor, celor care se mulțumesc cu acele cunoștințe necesare numai promovării examenelor, fără o cultură intelectuală și educație morală și filozofică, medicina va cădea în mâinile șarlatanilor, iar farmacia, în mâinile negustorilor de medicamente; morala medicală va fi înlocuită cu spiritul mercantil; vor apărea impostori și practici pseudomedicale; medicina își va pierde autoritatea și va sărși prin a intra în conflict cu societatea²³.

Acuratețea prognozei lui Fouille sperie pentru că realizează o radiografie clară și pesimistă a medicinei în plină criză a postmodernității. Elita medicală nu etalează o falsă superioritate, ci se dovedește a fi soluția optimă a unei necesități colective, expresia unui imperativ pe măsura specificului activității desfășurate, a nobleței celor asupra cărora intervine cu smerenia efortului neprecupețit, a experienței și afirmării prin fiecare gest a măreției lui Dumnezeu și a Darurilor Lui. Este o elită a slujirii, a dăruirii „din dar“, rezultanta unui vot acordat de societatea care și-o edifică prin participarea la selecție și efort formativ. Performanța elitei nu este un lux, nici o glorie deșartă ci, o datorie de onoare. Lucrarea elitei medicale trebuie să țintească spre perfecțiune, căci „*Lucrarea omului trebuie să fie ca un diamant, să strălucească oricum ai întoarce-o*“ (Sf. Luca al Crimeei). În Vechiul Testament se spune: „Dă cinste medicului, și el e tot de la Dumnezeu“. Modalitățile curente de selecție valorică a medicilor nu se bazează decât pe criteriile de evaluare a cunoștințelor teoretice și pe un jurământ păgân. Virusul luptei de clasă, cultivat de societatea postmodernă, continuă să-și exercite nocivitatea dezvoltându-se pe mediile de cultură ale egalitarismului prost înțeles, ale „demitizării fără frontiere“, ale idolatrizării progresului tehnic și ale răsturnării valorilor, neocolind elitele, înlocuindu-le pe criteriile ad-hoc, în pofida intereselor unei societăți sinucigașe. Spune un personaj obscur al lui Kafka: „Și fericirea poate fi uneori sinucigașă“. La acest soi de fericire ne-am referit.

Thomas F. Harrington de la Universitatea Northeastern și dr. Arthur J. O’Shea de la Universitatea Massachusetts au elaborat un chestionar simplist pentru alegerea vocației, bazat pe preferințe personale și caracteristici ale personalității, cum ar fi: tipul realist, investigativ, social, artistic, convențional, întreprinzător – instrument rudimentar care nu pare să prezinte nici o valoare în alegerea vocației medicale. Vocația, credința sau ținuta morală, nu intră în ecuația sau protocolul selectării noilor cadre. De aceea asistăm la spectacolul trist anticipat atât de exact de A. Fouille referitor la extincția elitelor. Medicina are nevoie de „Oameni“ devotați aproapei și animați de puterea dragostei. Contemporaneitatea este condamnată la dezelitizare.

Impulsul necondiționat spre dăruirea de sine și sacrificiu pentru aproapele sunt rezultante nemijlocite ale acestui dar dumnezeiesc al Iubirii. Având acest dar și această putere, medicul se subordonează unui scop ultim, creștin prin excelență: „*Scopul este să fac nu ceea ce mă aranjează pe mine, ci ceea ce îl aranjează pe celălalt*“²⁴ – slujirea aproapei și slujirea lui Dumnezeu, ambele imposibile fără o renunțare completă la egoism, narcisism, flautie pătimașă. „Smeritul Monah Maxim scrie în *Răspunsuri către Talasie* că darurile

²³ www.esanatos.com/ghid-medical/psihiatrie.

²⁴ Cuviosul Paisie Aghioritul, *Trezire duhovnicească-Cuvinte II*, Schitul Lacu, Sf. Munte Athos, 2000, pg. 24.

Respect vindecărilor le primește *cel ce a ajuns la iubirea naturală de oameni după înlăturarea totală a iubirii păcătoase de sine*²⁵.

„Donarea de organe este un act al iubirii creștine“. Biserica Ortodoxă Română este de acord cu transplantul, „atâta vreme cât prin transplant se rezolvă criza determinată de lipsa altor soluții de vindecare și se redă viața normală unei persoane, fără însă a i-o ridica alteia: nimeni nu trebuie ucis pentru ca să trăiască altcineva. Biserica binecuvântează orice practică medicală în vederea reducerii suferinței din lume, prin urmare și transplantul efectuat cu respect față de primitor și donator, viu sau mort“ (Citat din textul rezoluției Comisiei Naționale de Bioetică a Bisericii Ortodoxe Române, ratificat de Sf. Sinod în sesiunea din 15-17 iunie 2004). „Donarea de organe este un act de jertfă, un act al iubirii creștine, pe care îl poate face o persoană conștientă și liberă“, iar în cazul prelevării de la o persoană decedată, se va arăta tot respectul față de trupul neînsuflit al acesteia“ (Pr. prof. univ. dr. Vasile Răducă)²⁶.

Medicina regenerativă

Cercetări recente urmăresc obținerea unor medicamente ale regenerării tisulare, prin injectarea de celule specializate în tratamentul bolilor degenerative cum ar fi boala Alzheimer sau boala Parkinson, ceea ce este remarcabil. Un semn de întrebare apare când în domeniul longevității se propune terapia genică. Și mai multe nedumeriri le provoacă *transumanismul*, ce-și propune să realizeze o ființă „mai mult decât umană“²⁷. Prima întrebare ar fi: Cu rare excepții, ce se mai poate cere de la un om care până la vârsta senectuții a dat sau nu ceva societății? Sf. Apostol Pavel afirmă: „Zilele omului sunt de 70 de ani...“. A doua întrebare o formulăm astfel: „Ce înseamnă omul mai mult decât uman?“ în condițiile în care omul aflat sub condiția sa primordială are deschisă, prin restaurare, perspectiva sfințeniei și a îndumnezeirii? Sau, la ce au dus „supraomul“ lui Nietzsche sau „omul de tip nou“ al marxistilor?

Clonarea

„Știință“ din spatele „succeselor“ obținute prin clonare nu este pe deplin lămurită, efectele pe termen lung fiind cu totul copii identice din punct de vedere genetic, cu o entitate biologică. Materialul genetic copiat, care are aceeași configurație cu originalul, se numește *clonă*. Clonarea terapeutică se folosește pentru producerea de embrioni și folosirea celulelor stem din ei, în scopuri terapeutice. Omul este om din momentul concepției, din clipa în care se formează celula-ou²⁸, *eul unicelular*, persoana umană. În ce privește clonarea

25. Dr. Pavel Chirilă, *Meditație la medicina biblică*, Asociația medicală creștină Christiana, București, 1992, pg. 321.

26. Otilia Bălinișteanu, „Donarea de organe este un act al iubirii creștine“, Ziarul Lumina din 13.mai 2010, pag.16.

27. Larisa Iftime, *Medicina regenerativă în căutarea nemuririi omului*, Ziarul Lumina, 20.01.2011, pag. 15.

28. Alexandru Ulea, *Clonarea, între inconștientă și autosuficiență*, Ziarul Lumina, 14.01.2011, pg. 16.

Reproductivă, aceasta are, pe lângă avantajele imediate cunoscute în domeniul alimentației și al economiei, riscul unor consecințe imprevizibile asupra sănătății oamenilor pe termen lung. Părintele Daniel Enea consideră că procedul trebuie să se oprească în fața „modificării genomului uman sau al clonării omului”²⁹. O problemă legată de importanța iubirii în viața omului este cea ridicată de apariția „mamelor-surogat”, despre a căror utilizare Pr. Dr. Paul Negoită de la Biserica „Sf. Apostol Andrei” din Buzău spune că „din punct de vedere moral, este un procedeu dăunător”³⁰.

„Întorcându-ne privirile noastre departe înapoi, pe calea vieții pe care am străbătut-o, vedem că o mare mulțime de oameni au murit din prima zi și până astăzi, care ne-au slujit spre binele nostru”. Iubirea creștină nu-i uită nici pe aceștia așa cum vedem în icosul 10 din Acatistul pentru odihna celor adormiți³¹.

Credința e înțelegerea dincolo de înțelegere, sau „înțelegerea cea neînțeleasă”. *Iubirea* este atracția dintre persoane, dincolo de iubirea trupească și deosebirea de natură (umană sau divină). *Speranța* este alături de credință una din aripile iubirii. „*Credința ne arată calea iubirii și a adevărului*”³². Boala deschide fiecărui om calea rugăciunii către „Doctorul de sus”³³, pentru că „puterea rugăciunii face minuni pe patul de spital”³⁴.

Medicul este un mijlocitor prin care lucrează Harul încât medicina este pe drept considerată un sacerdoțiu. Slujind aproapei, medicul dă slavă lui Dumnezeu.

„*Pe linia unei tradiții care leagă medicina de exercitarea iubirii și compasiunii și de reflecția teologică (doctorii fără de arginți și iatrophilosophoi) (Harakas, 1990: Larchet, 1994), medicii ortodocși concep exercitarea artei lor ca pe o slujire a bolnavilor...*”³⁵. Ca o sinteză a chipului slujirii, Sf. Luca al Crimeei a devenit un exemplu pentru tipologia medicului ortodox. „*Viața acestui om uimitor a fost slujire și mărturisire de la un cap la altul: medic în slujba trupurilor, preot și arhieru în slujba sufletelor, mărturisind ca medic în fața pacienților și a oamenilor de știință, mărturisind ca pătimitor pentru Hristos înaintea mai-marilor acestei lumi, mărturisind ca slujitor al altarului, ca propovăduitor și învățător în fața turmei sale...*”³⁶.

Ca știință, medicina înglobează tot ce se referă la cunoașterea, identificarea, clasificarea, prevenirea și tratarea bolilor, dar ca profesie implică arta, știința și sacerdoțiul într-o viziune completă, tradițională, din nefericire abandonată sau cel puțin ignorată în prezent. Din acest motiv, pentru a-și exercita profesia, „*medicul trebuie să posede aptitudini intelectuale și morale care caracterizează deopotrivă savantul, artistul și preotul*” (după P. Le Gendre). Putem vorbi despre un „elitism slujitor” sau jertfitor în același spirit

29. Idem.

30. Eugenia Golub, Artic. „Înlocuitor de mamă”, Ziarul Lumina 09.02.2011, pag. 16.

31. Acatistul pentru odihna celor adormiți, tradus din limba slavonă de Pr. Arhim. Paulin Leca de la M-reă Arnota, jud.Vâlcea

32. Eugenia Golub, *Credința ne arată calea iubirii și a adevărului*, Ziarul Lumina, 24.01.2011, pg. 7.

33. Daniela Cârlea Șontică, „Cu fața spre Doctorul de sus”, Ziarul Lumina, 24.01.2011, pg. 2.

34. Ioan Bușagă, *Puterea rugăciunii face minuni pe patul de spital*, Ziarul Lumina, 17.01.2011, pg. 5.

35. Jean Claude Larchet, *Creștinul în fața bolii, suferinței și morții*, Edit. Sophia, 2006, pg. 38.

36. Sf. Luca al Crimeei, *Am iubit pătimirea*, Edit. Sophia, pg. 5-6.

Respect

în care Dan Puric vorbea de o „smerenie voievodală“, căci „*Meșteșugul vindecării nu este o piedică în calea evlaviei, dar trebuie să o practice cu frică de Dumnezeu*“³⁷.

După cum spune și Sf. Ipatie (citată de J.C. Larchet): „*Și să nu credeți că poate cineva să vindece fără harul lui Dumnezeu, de vreme ce Domnul a zis: „Tămăduiți pe cei bolnavi, pe demoni scoateți-i; în dar ați luat, în dar să dați*“. Deci de la Dumnezeu primesc cei vrednici puterea de a vindeca și prin venirea harului se lucrează tămăduirile. Iisus Hristos îi îndeamnă pe leproșii vindecați să se ducă la doctori („*Mergeți și vă arătați preoților*“). În societatea tradițională evreiască, în legea veche preoții erau și medici. În cazul leproșilor, medicilor-preoți nu le revenea decât sarcina constatării și consemnării însănătoșirii acestora prin intervenția divină. De multe ori medicii sunt mărturisitori ai vindecărilor miraculoase și inexplicabile, consolidând evidența cu autoritatea științei și a experienței.

Puterea vindecării vine și din trăirea iubirii în cea mai înaltă și curată formă, după modelul ei hristic și sacrificial.

Iubirea leagă pe Dumnezeu de doctor în actul îngrijirii și vindecării. Dincolo de a fi un sentiment, iubirea este trăire tradusă în acțiune. Părinții dețin autoritatea de a vorbi despre iubire ca lucrători ai acesteia. Îndemnul Sf. Grigorie Teologul – „*În ce vă privește, credința voastră trebuie să se traducă nu atât în cuvinte, cât în fapte*“, se aplică perfect iubirii care se bazează pe credință, cele două constituind elementele ziditoare ale ființei, după spusele Sf. Afraat Persanul: „*Credința este așezată drept temelie sub piatra unghiulară a clădirii, dar dragostea reprezintă stâlpii de susținere ai clădirii, datorită cărora zidurile casei sunt ținute laolaltă*“³⁸. „Edificiul“ este construit din fapte. Între vorbe și faptele moarte se interpune lipsa iubirii. Prezența acesteia dă viață cuvântului. Larchet o spune atât de frumos, referindu-se la marii noștri Sfinți: „*Grija Părinților față de cei aflați în suferință transpare din fiecare gest, oricât de simplă: IUBIREA DUHOVNICEASCĂ IA LA EI CHIPUL FAPTEI*“³⁹. Toți Părinții au fost, fără excepție, lucrători ai Medicinii Iubirii.

Societatea postmodernă preponderent posttradițională și antitradițională a deprivat orice profesie de caracterul ei sacru inițial, caracteristic oricărei activități omenești, ce derivă în mod esențial din principii.

Raportarea la principiul divin conferă caracterul sacru al unei activități, profesii, meserii. Medicina tradițională era sacră, mai ales dacă ne referim la formula în care era practică de Sf. Părinți ai Bisericii, de discipolii lor, și de doctorii care timp de generații și secole nu au separat medicina de Tradiție și de credință. Principiul divin nu poate fi exclus din conceptul vindecării, oricât de mult ar încerca știința actuală să o facă. Se poate nega sacralitatea medicinei dar nu se poate anihila pentru că îi este parte constitutivă. Referindu-se la societatea tradițională René Guenon spunea că „*Prin această corelare cu principiile, activitatea umană este ca «transformată», s-ar putea spune, și în loc să fie redusă la ceea ce este ca simplă manifestare exterioară (care este punctul de vedere profan), ea este integrată tradiției, și constituie, pentru cel care o îndeplinește, un mijloc de participare efectivă, ceea*

³⁷. Sf. Varsanufie și Ioan, *Filocalia*, „Învățătura Sf. Părinți despre boală“, Edit. Egumenița, pg. 32.

³⁸. Sf. Afraat Persanul, *Omilia Despre dragoste*, Editura Anastasia, 1998, pg. 62.

³⁹. J.C. Larchet, *Creștinul în fața bolii, suferinței și morții*, Editura Sofia, București, 2006, pg. 110.

ce înseamnă că îmbracă un caracter propriu-zis sacru și ritual. De aceea s-a putut spune că într-o astfel de civilizație, «fiecare ocupație este un sacerdoțiu», ca să evităm să dăm ultimului cuvânt o extensiune oarecum improprie, dacă nu cu totul abuzivă, vom spune mai degrabă că posedă în ea însuși caracterul care, atunci când s-a făcut distincția dintre sacru și profan care nu exista la origine, n-a fost păstrat decât de funcțiile sacerdotale⁴⁰. Însuși medicina profană este încărcată de o sacralitate ascunsă, dar pe deplin operantă, dincolo de posibilitățile exprimabilului sau sesizabilului. Însuși medicul profan, în actul medical îndreptat în direcția reparării ființei umane create, lucrează transfuzat de iubirea lui Dumnezeu pentru creatura Sa.

Misterul ființei umane nu este explicabil, dar este întrezărit prin credință, în zona unei abordări sacre. De aceea o medicină ce își regăsește sacralitatea, venindu-și în fire, își completează și lărgeste orizontul epistemologic pătrunzând în zone inaccesibile tehnologiei și descoperind „noutatea“ unui bio-univers inteligibil.

„Actul medical este astfel încărcat de sacralitate, sufletul bolnavului se bucură de prețuirea și cercetarea atentă a medicului, iar trupul se ridică de la o simplă structură anatomică la sensurile anatomiei spirituale, ca mădular al trupului lui Hristos⁴¹“. Citatul îndeamnă la reflecția pe tema analogiilor dintre anatomia „profană“ și anatomia paralelă a „structurilor de adâncime“, a omului lăuntric.

Medicina fără obiectul ei, *omul bolnav*, nu ar exista. Nedespărțită de suferința umană, ea există încă din începuturi. Posibilitatea manifestării iubirii, a serviciului făcut celui în nevoie și în dureri, umple sufletul medicului și-i dă forța de a continua drumul greu al profesiei. Dr. Donald W. Landry, șef al departamentului de nefrologie de la Columbia University Hospital, vorbind în fața studenților de la St. Louis University School of Medicine, într-un cuvânt introductiv, exprimă foarte frumos paradoxul medicinei, identificându-l cu împletirea ciudată dintre o profesie frumoasă, și tragedia permanentă a suferinței în mijlocul căreia un medic trăiește zi de zi. În ziua tragediei de la World Trade Center, Dr. Landry era de gardă în așteptarea victimelor, iar acestea nu apăreau, ambulanțele nu soseau, și Dr. Landry descrie senzația cvasiunanimă a unui imens gol sufletesc al celor din camera de urgență, produs de conștientizarea că cei care scăpaseră erau întregi, iar ceilalți se transformaseră direct în cenușă. Nu mai era nimic de făcut, din scrum nu se mai puteau reface oameni. Suferința pe care nu o puteau asista, senzația de totală inutilitate era mai doborâtoare decât o noapte de gardă obositoare într-o cameră de urgență arhiplină, ce le-ar fi dat satisfacția salvării unor vieți, bucuria de a putea fi utili. Singurul contrabalans al sfâșierii interioare și epuizării în cercul greu și tragic al suferinței zilnice este pentru Dr. Landry actul serviciului medical, al faptei bune pentru aproapele. În actul medical energia consumată, sfidând legile fizicii și ale fiziologiei, este înlocuită în permanență cu o energie ce o depășește și poate că în acest transfer tainic de energie stă cheia chemării și a darului medicinei. În această nematerialnică forță își află izvorul puterea de dăruire a medicului creștin. Sf. Luca al Crimeei, în cartea sa, „Puterea Inimii“, vorbește chiar de această forță: „Unde este însă temeiul pentru negarea legilor credinței noastre și a credinței

40. René Guenon, *Domnia cantității și semnele vremurilor*. Humanitas, 1995, pg. 61

41. Pavel Chirilă, *Medicina altfel: Vindecare și Mântuire*, România Liberă, joi, 20 Martie 2009.

în existența energiei pur duhovnicești, pe care noi o socotim primordială și născătoare a tuturor formelor energiei fizice, iar prin acestea și a materiei însăși? Așadar, cum ne închipuim această energie duhovnicească? Pentru noi ea este atotputernica dragoste a lui Dumnezeu⁴².

Dr. Pavel Chirilă vorbește despre necesitatea revenirii la o tradiție bimilenară mai ales în situația unei medicine postmoderne tributare materialismului ateu și unei societăți bolnave, înclinate spre acceptarea unor false spiritualități cu pretenții terapeutice. Recunoscând valoarea unei vindecări integrale a sufletului și a trupului, realizabilă numai într-o medicină creștină, Dr. Chirilă explică într-un interviu acordat lui Sorin Dumitrescu că medicina creștină este o medicină eclezială pentru că „*în bolnav suferă Hristos, în medic lucrează Hristos, în preot dezleagă Hristos. Deci actul medical creștin devine o întâlnire a doi sau trei în Hristos*“⁴³. O medicină fără Hristos nu face posibilă o vindecare sufletească autentică și nu are valoare soteriologică.

Pentru că potrivit tradiției creștine și experiențelor îndelungate ale Părinților răsăriteni puterea de vindecare, în ultimă instanță, este de la Hristos (J.C. Larchet, 2006), medicul este un mijlocitor, iar medicamentele, fie naturale sau prelucrate de inteligența umană, sunt tot expresia darurilor divine. „*Puterea medicului și a medicinei este astfel legitimată, dar și relativizată*“⁴⁴. Este ușor de înțeles că fiind un dar, se poate lua și se poate da, mai mult sau mai puțin fiecăruia, după credință, strădanie, nevoință sau curățenie sufletească. În fața fragilității omului și a conștientizării inevitabilului morții, medicina este silită să-și accepte și să-și recunoască limitele. Medicul nu poate acționa decât ca o prelungire firească a voinței dumnezeiești.

Medicina și leacurile ei nu sunt decât mijloace ale providenței divine care „*face să strălucească peste toți soarele*“ (Mt.5,45) slavei lui Dumnezeu⁴⁵. Ajutorul medical trebuie căutat și acceptat, ca venind tot de la Dumnezeu, căci Sf. Vasile ne spune: „*Este o încăpățănare să refuzi ajutorul artei medicilor*“.

Dăruind semenului ce are mai bun, doctorul dobândește putere de la Dumnezeu, energie și claritate a minții, sporind în darurile sale. Sacrificiul său este susținut, alimentat și eficientizat de Har și Iubire. Un medic fără harismă nu poate practica Medicina iubirii. Mulți părinți atoniți sau din pustie beneficiază de același Har. Iată o frumoasă descriere a vindecărilor harismatice ale părintelui Porfirie: „*Când medicina clasică nu putea reuși, în cazurile acute sau cronice, atunci intervenea părintele prin harisma lui făcătoare de minuni. Însă mereu îi vindeca pe alții, nu pe sine. Pentru că după cum spunea îi era rușine să-L deranjeze pe Dumnezeu, cerând ceva pentru sine. Dumneziescul har, pe care-l avea din belșug, se revărsa din el, vindecând diferite boli psihice sau trupești ale celor care alergau la el*“⁴⁶.

⁴². Sf. Luca al Crimeei, *Puterea Inimii*, Ed. Sophia, pg. 23.

⁴³. Dr. Pavel Chirilă, *Calea de Lumina*, feb., 2003, *Medicina creștină*, interviu.

⁴⁴. J.C. Larchet, *Creștinul în fața bolii, suferinței și morții*, Editura Sophia, București, 2006, pg. 38.

⁴⁵. Pr. Mihăiță Popa, *Îndreptar pentru restabilirea sănătății*, pg. 27.

⁴⁶. Ieromonah Sava Aghioritul, *Vindecarea sufletului în învățătura părintelui Porfirie*, Edit. Cartea Ortodoxă, 2012, pg. 97.